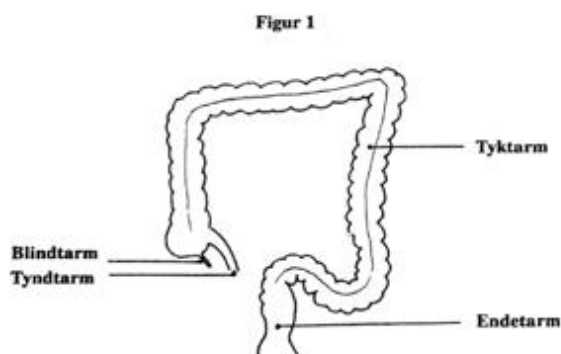


Polypper i tyktarmen og endetarmen

Polypper i tyktarmen (colon) eller endetarmen (rectum) ses hyppigt. Nogle polypper (adenomer) udgør et tidligt forstadium til kræft. Langt de fleste er kun få millimeter store, men polypper kan blive op til flere centimeter, og risikoen for kræftudvikling stiger med størrelsen. Det vides, at næsten alle tilfælde af kræft i tyktarmen og endetarmen udgår fra sådanne polypper – men det er dog langt de færreste polypper, som vil udvikle sig til kræft, og hvis det sker, sker det over adskillige år. Sammenhængen er dog så sikker, at alle patienter med polypper i tarmen bør undersøges grundigt, og de fleste kontrolleres i en årrække for at mindske risikoen for kræftudvikling.

Årsag til polypper i tarmen

Årsagen til polyppernes opståen kendes ikke, men det antages, at der er en vis forbindelse med kosten. Det er dog ikke muligt at give forebyggende kostvejledning. Desuden kan polypper i sjældne tilfælde være arvelige. Polypper ses oftest hos ældre, og sjældent hos mennesker under 40 år.



Her sidder polypperne

- I cirka 50 % af tilfældene sidder polypperne i endetarmen.
- I 25 % af tilfældene sidder polypperne mindre end 30 centimeter fra endetarmsåbningen
- I 25 % af tilfældene sidder polypperne fordelt ud over af tyktarmen.

Symptomer på polypper i endetarmen

Polypperne giver kun sjældent symptomer, og ofte bliver de først fundet, når lægen undersøger dig for andre lidelser, fx hæmorider. Af og til kan især store polypper dog vise sig ved:

- **Blod i afføringen:** Enten uden på afføringen, som frisk blod i toiletkummen, blod på toiletpapiret eller afføring i form af blodigt slim.
- **Ændret afføring:** Uregelmæssig afføring, eventuelt med smerter i maven.
- **Blegthed og træthed** som følge af blodmangel.

SÅDAN FOREGÅR UNDERSØGELSERNE

Der er flere undersøgelser, der kan fastslå, om du har polypper i din tarm.

Undersøgelse af endetarmen (rektaleksploration)

Med en finger i endetarmsåbningen undersøger lægen de nederste 10 centimeter af din endetarm.

Kikkertundersøgelse af den nederste del af tyktarmen (sigmoideskopi)

Den nederste del af tyktarmen udtømmes inden undersøgelsen. Med en tynd bøjelig kikkert kan den nederste del af tyktarmen efterses, og der kan tages vævsprøver, og eventuelle polypper kan fjernes.

CT-skanning af tyktarmen

Først sprøjter vi et flydende kontraststof ind i din endetarm, og der pustes luft i tarmen. Herefter foretages CT-skanning af tarmen. Undersøgelsen kan ikke påvise polypper mindre end cirka 1 cm, ligesom der ikke kan tages vævsprøve eller fjernes polypper.

Kikkertundersøgelse af tyktarmen (koloskopi)

Efter udtømning af tarmen indføres via endetarmsåbningen en godt 1½ meter lang, tynd bøjelig kikkert, som i spidsen er udstyret med et kamera. På en TV-skærm ses tarmens inderside, og kikkerten føres igennem hele tyktarmen til



overgangen mellem tyktarm og tyndtarm. Under tilbagetrækningen kan alle tarmafsnit grundigt efterses, og der kan tages vævsprøver, og eventuelle polypper kan fjernes.

SÅDAN FOREGÅR OPERATIONEN

Polypper i tyktarmen

Små polypper i tyktarmen fjernes ved en kikkertundersøgelse (koloskopi) med en lille tang eller med en elektrisk slynge. Ved meget store polypper kan det være nødvendigt at foretage en egentlig operation, hvor et stykke af tarmen fjernes, fordi det kan være for risikabelt at fjerne polyppen via kikkerten.

Polypper i endetarmen

En lille polyp fjernes ved en kikkertundersøgelse (sigmoideoskopi eller koloskopi). En meget stor polyp i den øverste del af endetarmen kan eventuelt fjernes ved en kikkertundersøgelse (sigmoideoskopi eller koloskopi), men det kan kræve operation. En større polyp i den nederste del af endetarmen kan ofte fjernes ved en lokal operation gennem endetarmsåbningen. Fjernelse af polypper ved kikkertundersøgelse sker langt oftest uden indlæggelse og helt uden, at patienten mærker det.

EFTER OPERATIONEN

Søg læge, hvis du får feber

Hvis du får feber eller smerter i de første 2 dage efter, du har fået fjernet en polyp, skal du kontakte din egen læge eller Lægevagten.

SVAR PÅ UNDERSØGELSEN

3-6 uger efter polypfjernelsen foreligger svaret på mikroskopiske undersøgelse af polyppen eller polypperne.

Du får svar enten per brev eller ved en samtale i ambulatoriet.

KOMPLIKATIONER TIL POLYPPFJERNELSE VED KIKKERTUNDERSØGELSE

Hos nogle få procent opstår der blødning i forbindelse med en polypfjernelse ved kikkertundersøgelse (sigmoideoskopi eller koloskopi). Blødningen er oftest ringe og standser under undersøgelsen, men en sjælden gang (mindre end 1 %) er operation nødvendig.

En endnu sjældnere komplikation er hul på tarmen, som kan nødvendiggøre akut operation med lukning af hullet.

KONTROL

Afhængig af polyppens størrelse, hvor den sad og resultatet af den mikroskopiske undersøgelse, tilbyder vi dig regelmæssig kontrol efter polypfjernelsen.

Kontrollen indebærer en ny kikkertundersøgelse af dine tarme for at sikre, at der ikke opstår nye polypper og for at nedsætte risikoen for udvikling af kræft.

KONTAKT OG MERE VIDEN

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte os.



Kontakt

**Ambulatorium for Mave- og Tarmkirurgi
Aalborg**
Tlf. 97 66 11 00
Mandag – fredag 8.00 – 15.00

**Ambulatorium for Mave- og Tarmkirurgi
Hobro**
Tlf. 97 65 26 25
Mandag – fredag 8.00 – 15.00